

ELŐFIZETÉS:

Egész évre... 12 kor.
Fél évre... 6 kor.
Negyed évre... 3 kor.

*

A lap szellemi részét illető
küldemények a szerkesztő-
nek, anyagiak a laptulajdo-
nosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:

egy 1 hasábos petit sor 20 fill.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyiltter sora 50 filler.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
60 filler.

A hirdetések BITTERMANN
NÁNDOR ES FIA könyv- és
könyvnyomdájában fogadtatnak
el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 20 fl.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 20 fl.

Közigazgatási reform.

Közigazgatásunk reformjának munkája javában folyik a belügyi miniszteriumban és az őszre, ez az értesülésünk, a közigazgatási javaslatok egész serege készül el. De folyik a munka a vármegyékben is, a hol szinte meggyökeresedett attól a veszedelemtől való méltó aggodás, hogy egyszerre főnakad a közigazgatás egész gépezete. A közigazgatási férfiak erejét pusztán az az ambíció tartja fenn, hogy megerőltető munkásságuk gyümölcsét a reform után leszedhetik, a mikor is megfelelő helyre jutnak.

Nyílt vallomást tehetnek mindannyian arról, hogy a közigazgatási törvények és rendeletek nem hajthatók végre és a közszolgálat megful a bürokratizmusban.

Közigazgatásunk jelen formájában az első, a mi szembe ötlök, az a különös körülmény, hogy nincs egységes törvénykönyvünk a közigazgatási eljárásról, de van 203 közigazgatási törvényünk.

Ezek jeles törvények. Az utóbb következők az előbbieket egyre módosítják, eltörölni azonban nem törlők, csak módosítják. A kinek aztán a törvényt alkalmazni kell, soha nem tudhatja, melyik törvényszakasz mennyiben van érvényben. Nincs ma Magyarországon egyetlen olyan közigazgatási szakfőnök sem, a ki a törvények tömegének ez ezerfelé futó és kanyarodó labirintusában el tudna igazodni.

Egyszerűen képtelenség a törvény szerint adminisztrálni. Nincs rossz közigazgatási cselekedet, a melyet törvénytől meg ne lehetne okolni és nincs jó közigazgatási cselekedet, mely valamely törvény tilalomfájába ne ütköznék.

És hogy e törvényhalmaz hiányos, igazolja az, hogy pótlására, magyarázataira, kibővítésére, végrehajtására képzeltetlen mennyiségű kormányrendeletet kellett kiadni és egy-egy megyében ötven-nyolcvan szabályrendeletet alkotni. Az utóbbi tíz év alatt magyarázatul, pótlásul, utasításul nem kevesebb, mint 3375, 1867. év óta pedig 8595 rendeletet adtak ki a vármegyéknek. Tisztán belügyminiszteri ebből 1300.

Ha még akadna is ember, a ki a rendeletek

e rémtömegében át tudná magát vágni: ember, a ki benne a gyakorlati keresztülvihetőség fonálát megtalálja, nem akad e hazában. E mellett a belügyi, földmivelésügyi, kereskedelmi, honvédelmi, vallás- és közoktatásügyi tárca körében alkotott törvények legnagyobb részét végrehajtás végett a közigazgatási hatóságok hatáskörébe utalták.

E lehetetlen föladat teljesítésére pedig körülbelül ugyanannyi, ha nem kevesebb munkaerő áll a vármegyék rendelkezésére, mint állott huszonnyolc év előtt.

Innen eredt, nőtt, fejlődött a legcsodálatosabb bürokratizmus. A községi előjáróknak az adófőkönyvek, segédkönyvek, különféle pénznaplók, katonai nyilvántartásokon kívül még 21 másfajta nyilvántartást kell vezetniük. A főszolgabíráknál ez a szám már hatvanra szaporodik. Ezer, meg ezer rubrika vár kitöltésre a közigazgatásnál.

Azután az időszi jelentések. Az előjáróságoknak évenként 149, a főszolgabíráknak 272, az alispánoknak 159 jelentést kell tenniük. Gondoljunk csak meg, hogy e sok jelentéshez egy körjegyzőnek, kinek 15, egy főszolgabíróknak, kinek 51—70 és egy alispánnak, kinek vármegyéjében 451 községe van, mekkora írásbeli teendőt kell végezniük, hogy a jelentéshez szükséges adatokat megszerezhessék a — lomkamrák számára.

Még tovább megyünk. Ott van a jegyzőkönyvi elintézés módja. Mindig és mindenről jegyzőkönyv. Ha a kocissal baj van, ez már panasz. Jegyzőkönyv róla, idéző végzés róla, tanukihallgató jegyzőkönyv róla, helyszíni szemle elrendelése, elkönyvelés különféle füzetekbe, a határozatok sokszorosítása mindenik félnek, ugyanez a végzésekkel, ítéletekkel és végre is anyagi megterhelése a feleknek, a kik részéről a főlebezési, igazolási, előterjesztési beadványok, végzettil minden oldalról ingerültség, halálra fáradás.

Igy van ez mindenütt. Soda-e, ha a közigazgatás férfiai egész életükben csak irnak és nem marad semmi idejük arra, hogy a népmozgalmakat, a nép lélek fejlődését, a gazdasági, művelődési, speciális, közegészségi viszonyokat

megfigyeljék, annál kevésbé arra, hogy a nép életét irányítsák, az igazságot érvényesítsék. A nép aztán mehet arra, a merre, elbotorkál a hazaszeretet megtagadásáig, a kivándorlásig, a forradalmi állapotig. Hivatott vezetőik rájuk nem ügyelhetnek, mert első a rubrika és a jegyzőkönyv. Akad-e ember, a ki ezeket látva, át ne akarná vinni a közigazgatást a szóbeliségre és az ambulatorius eljárásra.

Kit ne aggasztana azután az a körülmény, hogy a közigazgatásnál alkalmazást keresők száma napról-napra fogy, nem csupán a javadalmazás csekély volta miatt, hanem főleg azért, mert nincs szolgálati pragmatika, nincs fegyelmi törvény, nincs előlépés.

Lehetséges-e nem érezni a közigazgatásnál az árva gyermek sorsát, a ki a kuckóban ül a parádés igazságszolgáltatás mellett, a melynél egy ugyanazon állásban megvan a fizetési előléptetés és a korpótlék. Azért az egész vonalon érvényesülő gyökeres reformra van szükség. S hogy ez meglesz, annak biztató előjeleit látjuk a jelenlegi kormány működésében, a melynek illustris elnöke a közigazgatás reformját az első sorban megoldandó kérdések közé tűzte ki.

Kimondotta, hogy élénken érzi az általános közigazgatási reform szükséges voltát és hogy azt gyorsítsa, a belügyminiszteriumban külön kodifikáló osztályt állított fel, melyet az óriási anyag megrostálásával és feldolgozásával bízott meg.

Másrészt intézkedett, hogy az általános reform keresztülvitelég is a közigazgatás legkiáltóbb bajait lehetőleg orvosolja. E célból is a belügyminiszteriumban szintén külön osztályt állított fel, melyet kizárólag a közigazgatás ellenőrzésére rendelt.

Az új reformban az első törvény az 1900. évi XX. t. c. a községi közigazgatási tanfolyamokról, a mely már életbe is lépett.

A megindított reform eddigi eredményei fényes bizonyosságot tesznek arról, hogy Széll Kálmán azt a nagy célt tűzte maga elé: lelket önteni a mi megkérgesedett közigazgatásunkba, azt kiemelni az ósdi bürokratizmusból és felemelni a felvilágosult modern kor színvonalára.

A „BÁCSKA“ tárcája.

Vásár az Alföldön.

Szól a verki, áll a vásár,
Birka — malac esdül!...
De az egész sem érne itt
Semmit a por nélkül.

Cifra tányér, sárga guba,
Papucs egész sorral!
Nem csoda, hogy kedve támad
Szélnek is a porral!...

Tarka bazár mögé bújt a
Tulipános láda,
Ráül a por azért is, ha
Kifáradt a táncba!...

Kerek dinnye nagy utat tett,
Lefektült a földre;
Tudakozza szél a portól:
„Hüvös van-e közte?”

Mézeskalács a zsinóros
Új ruháját félti,
Széles sátor közepére
Széket adtak néki.

Hub! a por de fölcsapott rá!
El is ment a kedve!
Körtülálljak... bánja is már!
Vigyék akár merre!

Cifra eukor fél, hogy itt kell

Még a porba fúlni!...

Egyre mondja: „a paraplet

Tartsák le jól — úgy ni!”

Szól a verki, áll a vásár,
Tánc a fog a nagy por!...
S majd ha indul kocsis, ember:
Menekülj te akkor!

Láng A. József.

KIS MADARAK KÉRELME.

Ha írni és olvasni tudnának, bizonyára összeszednék minden erejüket s apró lábacskaikkal megszerkesztenék s olyan könyörgő iratokat bocsátanának szélnek, hogy a pogány szive is meginduljon.

Hisz az életükért könyörgönek, azért az életért, ami nekik olyan nagyon kedves, félelmük most alapos, mert közeleg az ősz és ilyenkor tömegesen, százezreivel pusztítják el az ártatlan, rovarirtó, éneklő, tarkatollu madárkakat. Testüket kitérik, szemük helyére apró csillogó gyöngyöt tesznek s aztán rávárják — a hölgyek ka. apjára! Teremtő Istenem! Hát mit vétettek a szegények, mi a kis párák bűne? Semmi. Csak az, hogy kicsi a testük, ragyogó a tollazatuk, ezért aztán szépen illik az asszonyok kalapjára s rut lett a virág, a szalag, a csipke, hanem a madárhoz a s madárhullarészek igen kecsesek.

Pedig oh be csalódnak! Nem-e kegyetlen látvány egy bájos fiatal leány, kalapján egy kitömött madárral? Az ártatlanság párosítva a szivtelenséggel.

Ezzel szemben milyen jól esik egy csipkével, szalaggal diszitett kalapot látni. Ez, igen ez való a mi asszonyainknak.

Triesztben lakik egy uriaszony, aki valóságos védő angyala a madaraknak. Egy madárvédő-egyesületnek elnöke és valóban bámulatos, milyen áldásos tevékenységet fejt ki ezen egyesület és ennek élén az említett uriaszony, hogy a tengeri utjukról tavasszal visszatérő és ott a tengerparton fardalmaikat kipihenni akaró vándormadarak lebunkózását megakadályozza. Ilyen védőegyesületet nem-e lehetne létesíteni?

De ha már nálunk (nem az egész szép Magyarországot értem) nem is találkozunk olyan asszonnyal, ki ilyen mozgalom élére állna, de azt igenis megtehetjük és reményeségem van, hogy meg is tesszük, egyszerűen kiküszöböljük ezt a kannibáli divatot, nem hordunk madártollas kalapot, hanem csipkés, szalagosat, rózsásat, így aztán nem is egy, de ezer oltalmazója akad a rovarirtó madárkáknek. Ezek aztán hálából, hogy nem kegyetlenkedtünk, még hasznunkra is válnak akképen, hogy kertjeinkben összeszedik a hernyókat s diadalmasan, énekelve, csicseregve mondanak köszönetet megmentett életükért.

S az a felhívás, mit egy madárka csicsereg el, bizonyára nem talál sikert fülekre és elzart szivekre, hiszen a magyar asszonynak mindig helyén volt a szive, mindig tudott lelkesülni a jóért, a nemesért.

Mici.

Mit ér?...

Mit ér a vaknak a virágos róna,
A nembhallónak a bűvös zene;
Mit ér a szivnek az enyhítő vigasz:
Ha szét van tépve tüdve, édené?...

Mit ér a dalnak bűvös zokogása,
Mit ér ha sir, ha fájón kesereg,
Mit ér a költő égi szárnyalása:
Ha az, kihez szól, őt nem érti meg?!

Herold Gyula Béla.

A Ferencz József keserűviz

világszerte ismert jó hírnevét kitünő minőségének köszönheti, minek következtében a földgömb minden részén, még a kisebb helyeken is most már található és árusítva lesz. A Ferencz József keserűvizből mint rendszeres adag egy boros pohárral, reggel éhgyomorra véve elégséges. 10—8

Igazságügyi reformok. Plósz Sándor igazságügyi miniszter az egész szűnet alatt szakadatlanul dolgozik az igazságügyi reformok előkészítésén. A polgári törvénykönyv pedig már egészen készen van, sőt már nyomdában is adták a „Magyar Általános Polgári Törvénykönyv“ első előadói tervezetét. Ennek a kódexnek első kötete legkésőbb október derekán a könyvpiacon kerül. Ez az első kötet, mely negyven ívre fog terjedni, a polgári törvénykönyv öt részét foglalja magában, nevezetesen: I. Személyi jog, II. Családjog, III. Kötelmi jog, IV. Dologi jog, V. Örökösödési jog. Hogy ez az előadói tervezet minél szélesebb körben elterjedjen, az árát rendkívül olcsóra szabták. Ennek a negyven kötetnek ára 1 frt. Ezután körülbelül december végéig gyors egymásutánban meg fog jelenni a törvénytervezet öt részéhez, mindegyikhez külön kötetben, az indokolás, mely nagybecsű forrásra lesz a magyar magánjognak. A polgári törvénytervezet előadói tervezete is közre lesz bocsátva október hó folyamán.

Az új bankjegyek. Nagy a panasz a kereskedői világban, hogy keves a kisebb fajtájú, különösen tíz forintos bankjegy, mivel az államjegyek bevonása következtében az egy és ötven forintos államjegyek teljesen eltűntek a forgalomból, az 5 forintosok erősen megfogytak, az érépénzzel való fizetés pedig súlyánál fogva nagyon nehezes. Ezen a bajon fog némileg segíteni az osztrák-magyar bank, a mennyiben már e hónapban forgalomba hozza az új huszkoronás bankjegyeket. Eredetileg úgy tervezték, hogy átmenet gyanánt tizkoronás bankjegyeket fognak első sorban kiadni, a két pénzügyminiszter által a jegybanknál deponált teljes aranyfedezet erejéig. Hogy ez a terv módosult és huszkoronás bankjegyeket hoznak első sorban forgalomba, annak oka az, hogy elejét vegyék az esetleges csalásoknak, melyeknek az olvasni nem tudó, különösen a galíciai paraszt okvetlen áldozatul esnek, mert könnyen el lehetne hitetni vele, hogy a 10 koronás bankjegy tulajdonképp 10 forintos. Az új huszkoronás bankjegyeket már nyomják és a két pénzügyminiszter beleegyezésével szeptember hónapban kerülnek forgalomba. A 10 koronás bankjegyekre csak később kerül a sor. Ezek az új bankjegyek csak addig lesznek forgalomban, míg a kényszerfolyam tart, vagyis míg a jegybank megkezdte a készítéseket, más szóval, míg a valutát helyreállítják. Ha ez bekövetkezik, akkor bevonják ezeket a kisebb névértékű bankjegyeket is, mert akkor a legkisebb bankjegy névértéke 50 korona lesz, ahhoz, hogy ha majd helyre lesz állítva a valuta, milyen legyen a legkisebb névértékű bankjegy, ma nem akarunk hozzászólni, bár előre látható, hogy a tervezett 50 koronás nem fog megfelelni az általános forgalom szükségletének, de bizonyos, hogy a mostani kisebb bankjegyeket szaporítani kell. Ezen könnyen lehetne segíteni az által, hogy a megfelelő mennyiségű 100 forintos bankjegy helyett is 20 koronás bankjegyeket hoznának forgalomba. A kereskedői világ és általában a nagyközönség baján segíteni ez volna a legegyszerűbb mód.

Zeneiskolánk megnyitása.

A zeneiskolánk létesítésére a filharmonikus társulattól alakult bizottság f. hó 2-án tartotta meg ülését az iskola céljára kiberelt helyiségben, a melyen mindenekelőtt határozottan kimondatott, hogy tekintettel arra, miszerint az ügy hatósági paedagogiai rendezése immár befejeztetett, a zeneiskola folyó évi október hó 1-ével működését meg fogja kezdeni.

Örömmel üdvözljük eme városunkra szerföltött szükséges kulturális intézet megvalósulását, a mely hivatva lesz társadalmi életünket a zene esztetikai szépségével álmaiból felrészni. Vegre-valabára megértjük azt, hogy a kulturális előhaladásnak azon fokára léptünk, a melyen a provinciális városok már régóta állanak.

Közönségünk bizalmasan fölkelte és a zeneiskola tanrendszere, valamint az intenzív zenei tudás elérhetőségének megértése végett az újonnan létesített zeneiskoláról a következőket közöljük.

A tanítási legkedvezőbb eredményeknek elérhetése végett az iskola létesítésére kiküldött bizottság alapos előző tanulmány után főkepe figyelembe vette a külföldi zene-akadémiák és konzervatóriumok jelenleg általánosan elfogadott tanítási módját: a csoport-rendszert, a mely a semmi vagy csekély tanulási eredményt felmutató tudó osztály-rendszerrel szemben a növendékek tehetőségük és eddigi zenei tanulmányaik alapján kisebb 5-6 tagból álló zenei csoportokba egyesíti, a mely csoportból a kiválóbb tehetőséget és előrehaladottságot felmutató növendék, a magasabb csoport növendékével fog tovább taníttatni. Ezzel elérik a legintenzívebb tanítási eredményt, mert alkalma van a növendéknek szorgalma és tehetősége szerint fokozatosan előrehaladni, nem úgy, mint az egy évi iskolai időhöz kötött osztály-rendszerrel.

Hogy a közönségünk bizalma teljesen megnyerve legyen, gond fordított arra, hogy csakis konzervatóriumi képzettséggel és a zenei tudás legmagasabb fokán álló tanárok szerződtesse.

A folyó hó 2-án e tárgyban megtartott bizottsági ülés erre vonatkozólag a beérkezett 12 pályázó közül a hegedű-tanszakra Csavojác János helybeli művésznket, kit már jeles tulajdonairól eléggé ismerünk, választotta meg, a gordonka- és zongora-tanszakokra pedig Csavojác Ferencet, előbbnevezettnek fivérét szerződtesse, a ki a bécsi zene-konzervatóriumot a f. évben kintintető képesítéssel fejezte be és jelenleg mint magán előadó művész európai köruton van.

A fuvó-hangszerek tanítására és a létesítendő városi zenekar karmesteri állására Winter Károly jelenleg Hoch karmestert szerződtesse a bizottság, a ki a prágai Hoch-Musikschule jelenleg vezető növendéke.

Arra való tekintettel pedig, hogy az intézet a megfelelő művészi és magas paedagogiai nivót már kezdetén is kimutassa, a filharmonikus társulat zenei érdekei szempontjából főképe a bizottsági ülés a beérkezett pályázatokra, valamint a jelentkezett nagyszámú növendékekre való figyelemmel a második zongora-tanszakra is megejtette a választást; a bizottság Lies Ottó jelenleg a golti (Hollandia) filharmonikus társaság karmesterét, a kiváló zeneműíró, a ki a hannoveri konzervatóriumban dr. Willner Ferenc zeneakadémiai professzor és Jensen Gusztáv világhírű zene-komponista tanítványa és kiváló zongorás, azonkívül a „Weekblad voor Muziek“ című hollandiai zenei szaklapban arcképe-

vel közölt zene-kritika szerint, dacára 31 éves korának, elsőrangú zenei tekintély, szerződtesse határozta el és utasította Paul Kálmán igazgatót, hogy e célból beküldött pályázata alapján vele a szerződést kösse meg.

Ez utóbbi zenetanár meggyerése által elérték az is, hogy intézetünk már kezdetén országos nivóra emeltesse, mert arra is suly fektetendő, hogy hazai zeneirodalmi szegénységünk egy zeneműíróval gazdagíttatni fog, azonkívül mint elsőrangú karmester hivatva lesz a helybeli filharmonikus zenekart vezényelni.

Ily jeles tanári kar egybeállítását után azt hisszük, hogy joggal hívjuk fel a közönség figyelmét és teljes bizalmát az új intézet irányában, a hol aránylag kevés költséggel képesítve lesznek a szülők gyermekeiket művészek-kezek tanítása alá bocsájtani.

Értesítjük végül e helyütt is a szülőket, hogy a zeneiskolába való felvétel és illetőleg beiratkozás f. hó 25-től 30-ig a zeneiskola hivatalos helyiségében délután 5-7 óra között Paul Kálmán zeneiskolai igazgatónál eszközölhető, a tandíj havi 10 korona.

A tanítói tekintély megrontói.

Saját tapasztalatom, mások elbeszélése és sokaknak panasza e nyár folyamán ismét meggyőzték arról, hogy elég nagy azoknak száma, kik kopott s rongyos ruhába öltözve, szakadt cipővel lábukon, összetört kemény kappal fejükön beálltanak elsősorban tanítókhöz, aztán lelkészekhez s egyéb előkelő családokhoz, tanítóknak adván ki magukat, — alamizsnáért könyörögnek.

Első pillanatra is meglátszik ezen, magukat szerencsétlen tanítóknak valló koldusokon, iszákos, megférhetetlen természetű egyének, hogy nem egyebek, mint a tanítói tekintély alávaló bitörői, kik a könyörület és humánus embereket a „tanító“ titulus használatával csak zsarolni akarják. Az ilyenek követelő modorukkal, szemtelen tolakodásukkal előhozakodnak az ő „népnevelési sikereik“ — kel s nem elégszenek meg a koldusnak adni szokott fillérrel, hanem mintegy jogot formálnak legalább is egy koronás adományra, mert őket a balsors vagy feljebbvalójuk zsarnokoskodása megfosztotta a tisztességes megélhetéstől s nyomorba sodorta nagyszámú családjukat, mely számára ezuton kell a mindennapi kenyeret megkeresniök.

Kétségtelen, hogy a sok között akad egy-kettő, kit üres kézzel nem bocsáthatunk el pitvarunktól, a kit csakugyan a végzet kényszerített a tanítói pályát cserbe hagyni s más foglalkozás után nézni; beáll valahol írónak vagy zongorahangolóknak, mely foglalkozásról azonban arra való képtelensége folytán le kell mondania s azután ismét csak előhuzza oklevelét, — ha van — vagy egy-egy szolgálati bizonyítványát s ezzel indul világra koldulni.

Bár az ilyenek sem igen érdemlik meg a bőséges támogatást, mert első sorban mégis csak ő bennük kell a hibát keresni, mely folytán kénytelenek voltak a tanítói hivatalt elhagyni. De főleg azért sem érdemlik meg az ilyen a közönség pártolását, mert miután tanítói hivataltól vagy önként vált meg, vagy fegyelmi uton mozdított el, az oklevelét, valamint az összes szolgálati bizonyítványok, nézetem szerint, jogtalanul maradtak birtokában, vagy legalább nem képezhetnek jogcímet koldulásra s a közönség molesztálására.

Mit szóljunk azonban ezen csavargó-tanítók 99% ához, a mely kategóriába azok sorolandók, kik tisztán s kizárólag önhibájuk folytán kénytelenek hivataluktól megválni, avagy fegyelmi uton mozdítottak el?

Nemde meg kell vallanunk, hogy az oly ember, ki az oklevelében körülírt képesítését nem helyesen használja fel, nem is érdemes ennek bíráására?!

Ennek folytán oly intézkedés válnék szükségessé, mely az izgága természeté folytán hivatalvesztes tanítót oklevelétől mindenesetre megfosztaná s ennek értékét semmisnek nyilvánítaná, mely intézkedés módozatát abban találom, hogy a hivatalban levő tanító köteleztessék hivataloskodása ideje alatt oklevelét az iskolafőntartó hivatalos levéltárába elismervény ellenében elhelyezni s esetleges pályázás alkalmával esetről-esetre visszaszolgáltatni, hogy az — ha már úgy kell mondanom — a tanító „elcsapatás“ — esetén kezeihez többé ne kerüljön, mert a ki egy elkövetett súlyos s a törvény paragrafusaiába ütköző vétség folytán kénytelen hivatalát elhagyni, nem lehet már arra érdemes, hogy oklevelével koldulni járjon. Nincs e mellett kizárva az, hogy tisztességes foglalkozáshoz jusson, mert elbocsájtása alkalmával az iskolafőntartótól oklevele letételéről elismervényt kapna, mely okleveles volt-át igazolná, azonban tartalmazná elbocsájtását igazoló vétségét is, mely lehet olyan is, hogy más téren alkalmazást azért nyerhet. Ezt már az igazság hozza magával, hogy a vétkes magával hordja is vétke bélyegét.

Különösen a mi vármegyénk területén találjuk sűrűn a tanítói tekintélyrontó okleveles koldus-tanítókat, kik ugyan nem itt voltak hivatalban, mégis idesereglenek annak tudatában, hogy itt jómódu nép lakik s könnyű szerrel szerezhetnek naponta egy-egy községben 2—3 koronát, mely-

ből aztán az utszéli csárdában bőségesen lakmározhatnak s bepálinkázhatnak.

Mit szóljanak ezekhez iparkodó, szorgalmas tanítóink, kik nyomoruságos 6—700 korona jövedelmük fejében kénytelenek 9—10 hónapot fárasztó munkával az iskolában tölteni?

Mig amaz könnyű szerrel, semmittevéssel, lelkésztől, tanítótól kapott elviselt ruhában évente 7—800 koronát összekoldul, addig emez esekélyesebb jövedelemből magát s családját tisztességesen ruházni s a mindennapi kenyérral ellátni s az évről legalább háromnegyed részét az iskola falai közt tölteni kénytelen.

Irgalmatlanul s minden könyörület nélkül utasítsuk el ezen koldus-tanítókat, így talán nem leszünk kénytelenek egy-egy társadalmi összejövetel alkalmával minduntalan hallani azon megalázó s tekintélyünket aláaló megjegyzéseket: „Tanító ur, ma ismét járt nálam egy kollégája koldulni, kináltam neki 10 fillért, de nem volt megelégedve, mindenáron egy öltözet ruhát akart tőlem; mit voltam kénytelen tenni? — odaadtam neki azt a barna öltönyt, — emlékszik rá — melyet tavaly csináltattam.“

Röder Károly.

Ujdonságok.

Személyi hir. Sevits Mitrofan újvidéki gör. kel. szerb püspök a mult héten Adán, Moholon és B.-Petrovorszellon tartózkodott, a hol lelkesen ünnepelte az ottani közönség.

Kinevezés. A szegedi ítélőtábla elnöke Rimler János vezett joghallgató, bajai lakost a zombori kir. törvényszékhez díjas joggyakornokká nevezte ki.

Kinevezés. Schmausz Endre szabadkai főispán Farkas József építész-mérnököt Szabadka város mérnökévé nevezte ki.

Kitüntetés. Öfelsége a király Halász Károly nyugdíjas állományú honvédezedes bajai lakosnak a címzetes vezérőrnagyit jellegű adományozta.

Kinevezés. A pénzügyminiszter Szegedy Miklós adótarost, a ki hosszabb időt át a zombori adóhivatalnál is mint ellenőr működött, a lévai kir. pénzügyigazgatóság mellérendelt számvevőséghez számellenőrré nevezte ki.

Letépett magyar zászló. Ezen a címen a „Magyar Szó“ fővárosi lap a közelmúltban egy hírt hozott, mely szerint Káty községében mult hó 18-án egy magyar zászlót téptek volna le; átvettük mi is e hírt minden kommentár nélkül azon biztos tudatban, hogy az illetékes hatóságok azonnal és a legerélyesebben hozzáfognak a való tényállás felderítéséhez. Ez meg is történt; fel vagyunk batalmazva annak a kijelentésére, hogy a helyszínen megejtett alapos vizsgálat folytán kiderült, miszerint nevezett fővárosi lapot valaki csunyán feltöltötte, mert a hírből egyetlen egy betű sem igaz. Konstatáltatt az is, hogy a kátyiak a közelmúlt ünnepek alkalmából is kifogástalan lojalitással viselkedtek, a magyar zászlók a községben három napon keresztül lengedeztek békésen és zavartalanul.

Tanárvalasztás. A zentai főgimnáziumnál dr. Bakonyvari István lemondása folytán megüresedett tanári állásra a főgimnáziumi bizottság dr. Halmos Béla petrozsényi gimnáziumi igazgatót választotta meg.

Áthelyezés. A pénzügyminiszter Maly István zombori pénzügyigazgatósági fogalmazót hasonló minőségben a deési pénzügyigazgatósághoz helyezte át.

Bácskai Réunion. Mult számunkban már említettük, hogy a vármegyei ifjuság a Gazdasági Egyesület löversenyének napján, 1900. évi szeptember hó 30-án Zomborban Réuniont készíttel rendezni. Mint most értesültünk, a pompás terv tényleg megvalósul, a mennyiben a rendező bizottság már megalakult. A mulatság ez évben is olyan fényes keretűnek van tervezve, mint a mult években. Közlelbbi részleteket a jövő számunkban közölünk.

Elismerés. Haverda Mátyást, a szabadkai gimnázium igazgatóját a város törvényhatósága saját kérelmére 33 évi szolgálat után nyugdíjazta. Ebből az alkalmából Zsilinszky Mihály a kultuszminiszter nevében levelet intézett az igazgatóhoz, amelyben hosszú szolgálata alatt kifejtett buzgó és sikeres működéséért elismerését fejezi ki. Az elismerő okiratot Platz Bonifác tankertületi főigazgató megleghangu levél kíséretében küldötte meg Haverda igazgatónak.

Jótekonyság. Palánkáról írják lapunknak: Tizenöt éve immár, hogy Német Palánka községe egy női zárdaiskola felállításának tervével foglalkozik. Bár az ügy lelkes vezetői, különösen Schröder György plébános fáradságot nem ismerő buzgósággal egymásután kitűzöttek le az egyes nehézségeket, mégis minden fáradozásuk sikertelen maradt volna, ha egyes főpásztorunk Csáska György Kalocsa nagynevű érseke az ügy legnehezebb kérdését meg nem oldotta volna. Az érsek ugyanis 36,000 koronát adományozott Palánka községének zárdaiskola építésére.

Az ébredő szezon. A szezon nyári álmából ébredni kezd. A közönség, mely eddig furdózott, nyaralt, hazatér. Aztán az ifjuság tömegesen érkezett szeptember elsejére, mert ekkor kezdődtek az iskolai beírások. A holt szezon tehát ismét föltámad. Az iskolás fiuk bada az utcákon nyugtaz és a Basa-utcában áll a könyvvásár. A vármegyénél is visszatért a délutáni munka. Egy szóval, vége a vakációznak, megkezdődik a munka korszaka, a köztevékenység ezt jelenti az ébredő szezon.

Zarandoklat Rómába. Dr. Steecz apatini és dr. Valihora prigl.-szt.-iváni plébánosok október hó második felében Rómába zarandoklatot vezetnek. A zarandoklatban csupán egyházmegyénk hivei vehetnek részt.

Halálozás. Miits Radoszlyav zombori fiatal méz-sáros folyó hó 3-án este 10 órakor, életének 26-ik évében elhunyt. Temetése folyó hó 5-én d. u. 3 órakor lesz. Béke hamvaira.

Miniszteri jóváhagyás. A földművelésügyi miniszter a zentai vidéki haszati társulat üzemtervát a bemutatási záradékkal ellátta.

Szüreti mulatság. A zombori iparos ifjak önképző-egyesülete folyó hó 8-án, szombaton a Bunyi András-féle kerkhelyiségben dal-, szavalat-, konfetti-csata- és nemzetközi világpostával egybekötött szüreti ünnepélyt rendez. Belepti díj 1 korona, családjegyet 2 korona 40 fillér. Kezdeté este fél 8 órakor. — Kedvezőtlen idő esetén az ünnepély másnapra halasztatik. Felhívjuk közönségünk figyelmét az érdekes mulatságra.

Halálozás. Ó-Becseről vesszük a szomorú gyász- hírt, hogy Popovits Vazul ó-becsei volt országgyűlési képviselő meghalt. Ó-Becse egész társadalmára, de kivált- képen a magyarság végtelen fájdalommal gyászolja a halottat. Legnagyobb erénye a hazaszeretet volt, leg- szebb hitvallása a magyar nemzeti eszme. E két ma- gasztos célt küzdött kora gyermekéjétől kezdve. Magyarul érzett, magyarul cselekedett, pedig nem is volt magyar nemzetiségű. Szerbajku szülők gyermeke volt, de már kicsiny korában magába szívta az édes magyar haza szeretetét, már gyermeki szíve föllángolt a haza szent nevének említésére és mint ifjú vért ontotta a haza szabadságáért. Hitvallását vérvél pecsételte meg, nem is tagadta meg soha, haláláig vallotta. — A gyász- oló család a következő gyászjelentést adta ki: „Popo- vits Berta férjezett Gombos Beláné és Popovits Irén férjezett Császár Gézané úgy a maguk, mint az alul- írottak nevében mélyen szomorodott szívvel tudatják felejtéhetetlen drága atyjuknak Popovits Vazul fölbirtokos és Bacs-Bodrogh vármegye bizottsági tagjának, volt kir. ügyésznek, az ó-becsei kerület 18. éven át volt ország- gyűlési képviselőjének 1848—49-es honvéddalnegyének, elte 70-ik évében f. évi augusztus hó 31-én déli 12 órakor hosszabb szenvedés után történt gyászos elhunytát. A boldogult földi maradványai folyó évi szeptember hó 2-án d. e. 11 órakor fognak a gör. kel. sírkertben levő családi sírboltba örök nyugalomra tételni. Az engesztelő gyászmeze a temetés alkalmával fog a Mindenhatónak az ó-becsei gör. kel. egyházban bemutatni. Áldás és beke lengjen a legjobb családapára és igaz hazafi porai felett! Ó-Becse, 1900. augusztus hó 31-én. Gombos Béla, Császár Géza, báró Rajasich Sándor, vejei. Szabó Zoltán, Gombos Dezső, Gombos Lajos, Gombos Adrienne, Gombos Irén, Császár Mariska, Császár Aranka, Császár Berta, Császár Tibor, báró Rajasich Helen, báró Raja- sich Mariska, unokái.

Pályázat. A zombori pénzügyigazgatóság kertü- letében 4 pénzügyi fővizsgálói állásra pályázat van hirdetve. Folyamodásokat 14 nap alatt lehet benyújtani.

Eljegyzés. Anisits Mihály városi rendőrkapitány- sági irnok folyó hó 1-én eljegyezte Párcsetits Mariska kiasasszonyt.

Tejszövetkezet Bajsán. Bajsa községben is megalakult már a tejszövetkezet. A szövetkezet elnöke Csizmar Mihály, alelnöke Robicek Adolf lett. Igazga- tósági tagok a következők: Szilvássy János, Wamoscher Mihály, Soven Pal, Berkes Antal és Szakál András. A felügyelő bizottság elnöke: Százmán Károly, tagok: Preradovics Mladen, Kriszthaber Ignác, póttagok: Galambos József és Madár Ferenc.

Budapest-újvidéki telefon. Szeptember hó 1-én adták át a budapest-újvidéki telefonvonalat a köz- forgalomnak.

Gyászír. Vettük a következő gyászjelentést: Gyömörey József m. kir. honvéd százados és neje szül. Peting Erzsébet, kiskorú gyermekei: István, Aladar, Alfons és Hilda nevében is mélyen megszorodott szív- vel jelentik felejtéhetetlen József gyermeküknek, illetve fiúvérüknek f. hó 30-án d. u. 6 órakor hosszú és kínos szenvedés után 9 éves korában történt gyászos elhunytát. A drága halott hült tetemei f. évi szeptember hó 1-én d. u. 5 órakor fognak a gyászházból (Bem utca 9. sz.) a róm. kath. egyház szertartása szerint a helybeli temetőbe örök nyugalomra tételni. Újvidék, 1900. évi augusztus hó 30-án. Áldás és beke lengjen a korán elhunyt drága hamvai fölött.

Gyilkosság. Lalityról írja levelezőnk: Lality községben augusztus hó 29-én déli 1 órakor, nem messze a községhezától borzalmas gyilkosság történt, Vancsura Daniel rendőrvezetőnek Nedelykov Mladen és Krivokutya Gyóka régi ellenségei voltak. Gyűlöletük leg- magasabb fokra szállt akkor, midőn őket tetten érte, ahogy tiltott időben Boszniából disznókat nemcsak át- csempészték, hanem bizonyos számú el is loptak. E miatt boszút forraltak ellene, melyet most végre is haj- tottak a szerencsétlen. Ugyanis a nevezett rendőrv- vezető déli fél 1 órakor a községhezából haza akart menni, midőn egyik mellékutcában két személy őt meg- támadta és vasbottal oly nagyot ütöttek lábszárára, hogy az azonnal megrepedt, minek folytán ősszerogyott. Ekként lehetetlen volt magát védelmezni, úgy hogy egyik karját, 7 oldalbordáját, fejét, orrát összetörték és az egész testet a felismerhetlenségig összeverték. Az így összevert áldozatot ott hagyva véreben fetrengve, me- nekültek el a gyilkosok. Az áldozat körülbelül fél óráig (It még, midőn a tett színhelyéről a községhezába vittek, ahol iszonyú kínok közt lehet ki lelkét. A gyilkosokat a csendőrség és rendőrség szorgos kutatására sikerült szeptember hó 1-én Hódaság község egyik vendéglőjé- sághoz, ahol vallatás alá vitték, kik a tettet a mai napig meg i indig tagadják. Hinni lehet, hogy turpisságuk kiderül majd és el fogják nyerni méltó büntetésüket.

Értesítés. A zombori államilag segélyezett köz- ségi iparos tanonciskolánál a beiratások az intézet rajz- termében szeptember hó 6., 7., 10., 11. és 12-én délután 6 óráig 8 óráig eszközöltek. A tanév megnyitása szeptember 13-án lesz. Az iparos urak felkértek, hogy tanoncaikat a mondott időben irassák be, mert ellenkező esetben mint mulasztók bejelentetnek az iparhatóságnak. A tandíj 6 korona, melynek első felét a tanonc azonnal a beiratás alkalmával, másik felét pedig 1901. évi február hó 1-én tartozik lefizetni. Zombor, 1900. évi augusztus hó 29-én. Az igazgatóság.

Elítelt pénzügyi igazgató. Rozenberg Vilmost a tovarisovai előlegezési egyet volt igazgatóját az újvidéki kir. törvényszék augusztus hó 28-án meg- tartott tárgyalás után család bukás és 48 rendbeli vál- tóhamisításért 7 évi fegyházra ítélte, melybe a vizsgálati fogságból 15 hónapot betudott. Az elítelt többnyire ma- gánosokat károsított meg több mint 100 000 koronával.

A tanítók gyufája. Érdekes intermezzo ját- szódott le a vármegyei tanító-egyesületnek augusztus 29-én Baján tartott közgyűlése alkalmából. Péterffy Sándor kir. tanácsos, a „Ferenc József Tanítók Háza- nak“ megteremtője, a ki a közgyűlésre Budapestről

szintén lerándult, a város által adott villásreggeli után a képezői parkban fútos beszélgetésbe merült Molnár- ral, az egyesület elnökével, midőn hirtelen közéjük lép a „Bajai Híradó“ szerkesztője. „Nagyságos uram, bo- csánát az alkalmatlankodásért, a Tanítók Háza Gyufa- jából kérek nagyságodtól!“ Péterffy szájába nyomva tiszta parázs britanikáját, erős füstöt hőmpolygva szerteszt, mindkét kézzel szedi ki zsebeiből a különféle nyomtatványokat, leveleket és átnyújt egy — sűrű nyomtatványt, a Reiser-féle gyufa prospektusát. „Nem, nagyságos uram, nem papírt, gyufát szeretnék látni, az u. n. T. H. Gy.-jából, csak egyet, hogy rágyújthatnék!“ Péterffy erre a legnagyobb nyugalom között szivarját nyújtja a szerkesztőnek használatra; de ez, a ki még mindig elégedetlen, fűrkésző vizsgálattal kíséri a keze mozdulatát, sóvárogva: „csak egy T. H. Gy.-ája után“ — végre így indignálódik: „Lám, nagyságos uram, mi magyarok nem vagyunk élelmesei!... Itt Baján nagy forgalmat tudnánk biztosítani a T. H. Gy.-jának; befo- lyásunk széles körű és állandó, de — még ma se értük el, hogy Baján Reiserer gyujtót láthatnánk!“... Az öreg ur — találva — de még elég kedélyesen mosoly- gott, igazat adva az interpellációnak; majd kiletátsa he- lyezte, hogy a képezői igazgatósága utján mielőbb meg- ismeretli a kérdéses jótékony gyufát, a mely rövid 4 hónap alatt máris 500 koronát hozott a F. J. T. H.-ának. Baján ez az intermezzo gyorsan kapott szárnyra s a hőlgyek az az nap esti lökerti bála erősen készülődtek, hogy a nagyságos úrtól mindannyian — gyufát kérnek!

A Bacs-Bodrogh vármegyei tanító- egyesület naggyűlése. Varmegyeenk tanítói ez évi naggyűlést augusztus hó 28 és 29-ik napján tartották meg Baján. Augusztus hó 28-án délelőtt 9 órakor ült össze az egyesület központi választmánya tanácskozással, tárgyalás alá vévén a másnapi közgyűlés érdekes és gazdag sorrendjét. A közgyűlés augusztus hó 29-én d. e. 9 órakor vette kezdetét a bajai tanítóképző intézet szépen díszített tornatermében. A nagy termet teljesen megtöltötte a résztvevő tagok és vendégek nagy száma. Összente örömmel üdvözölték megyénk tanítósa- gát Péterffy Sándor kir. tanácsost, az „Eötvös alap“ és „Ferenc József Tanítók Háza“ megteremtőjét, ki — dacára nagy elfoglaltságának — megjelent a naggyű- lése, ez által is bebizonyítván azon atyai jóságát, mely- lyel hazánk tanítósaiga iránt viseltetik. Baja városát a közgyűlésen dr. Hegedűs polgármester, Erdélyi főjegyző és több törv. hat. bizottsági tag, a róm. kath. hitköz- séget dr. Vojnits Dániel apátplebános, a ref. hitköz- séget Szeles fer. lelkes képviselte. Taviratilag üdvözölték a közgyűlést báró Vojnits István bácsmegeyi, Schmausz Endre szabadkai főispánok, dr. Buday Dezső Zenta város polgármestere, Zsilinszky államtitkár és Sneider István a „Néptanoda“ szerkesztője. A gyűlést Molnár Ferenc egyesületi elnök, magas szárnyalású, hazafias szellemtől áthatott beszéddel nyitotta meg, melynek el- hangzás után Novoszel János ismertette a járás körök évi munkásságát. Zacsó Alajos gombosi tanító: „Meg- hagyandó-e az évszázad vizsgák jelen alakjukban?“; Szi- gety Imre zentai tanító: „a tanulók szórakozottságának megszüntetéséről“; Gurcsan István szabadkai tanító: „az egységes népiskolai tantervről“ tartottak értekezést. A „Magyarországi Tanítók Országos Bizottságának“ ez évi működéséről a választmány megbízásából Novoszel János mint az orsz. biz. küldött tagja számolt be az egyesületnek. Beszámolójában különösen a tanítói nyug- díjtörvény revíziójára terjeszkedett ki. A közgyűlés a beszámolót helyesléssel tudomásul vette. A szakosztályok szervezetének kérdésében Pisztor József ó-becsei igaz- gató javaslatára a közgyűlés kimondta, hogy kebelében tanítóképezői, polgáriskolai, keresk. iskolai, ipariskolai, gazd. ism. iskola-, és óvodai szakosztályokat létesít. Gráf Nikáz kir. tanfelügyelő lelkes indítványára kimon- dotta az egyesület, hogy minden, e megyében működő közs. tanító köteles az „Eötvös-alap“ és „Tanítók Háza“ (országos tanítói segélyegyesületek) tagjainak sorába lépni és pedig vagy 3 koronás évi tagdíjjal vagy 50 koronás részes jegy törlesztésével. A vármegyei Tanító- egyesület ezen nemes határozása a segélyegyesületek népszerűsítéséhez és izmosodásához nagyban hozzá fog járulni. Az egyesületi szakközölny ügyét a választmány megbízásából Novoszel János val. tag ismertette. A választmány javaslata értelmében a közgyűlés a szak- közölny föltételül fentartandónak mondja ki és a közölny ügyének rendezésével a szabadkai járáskört bízza meg. Az alapszabályok módosítása Abrasics Antal szabadkai polg. isk. igazgató javaslatára előbb a körök által lesz tárgyalandó s a végérvényes határozatot a jövő évi közgyűlés fogja kimondani. A pénztárvizsgálat tudomásul vétele és a költségvetés elfogadása után a „Magyarországi Tanítók orsz. bizottsága“ küldte ki az egyesület képviselőit. Az Orsz. Bizottságha választottak Zentáról: Forray Ferenc, Novoszel János és Har- sányi János. A jövő évi közgyűlés helyéül Tittel, esetleg Újvidék jelöltetett ki. A tárgyalandó tetelek sorába föl- vették a nyugdíj revízió és a gazdasági ismételi iskolák kérdése. Ezen kérdések a körök előzetes letárgyalása után a jövő évi naggyűlés napirendjére tűzettek. Szá- mos életre való indítvány letárgyalása után a sorrend utolsó tárgya, a tisztújítás ejtetett meg. A jelölt bizott- ság megállapodásait Bocskay Kristóf körölnök terjesztette elő. Megválasztottak egyhangulag: elnökké Molnár Fe- renc bezdáni tanító, ki évek óta mint főjegyző, az utóbbi 3 évben mint elnök közmegelegedéssel vezeti az egyesület ügyeit; főjegyzővé választott Novoszel János zentai tanító. Zentáról még II. alelnökké választott Bakody Márton körölnök, választmányi tagokká: Kovács Géza, Forray Ferenc és Mezei Mihály. A közgyűlés után a „Nemzeti Szállóban“ fényes bankett volt, mely lelkes hangulatban folyt le.

Cigányok elfogása. A Bezdnán környékét ve- szélyeztetett kőbor rabló cigány karavánt sikerült a bezdnai csendőrségnek ártalmatlanná tenni. Ugyanis a rablás és utonállással vádolt hét siberder kőbor cigány- legényt mult hó 26-ika óta nyomozták, illetve üldözték a derek csendőrök megszakítás nélkül, míg végre mult hó 28-án sikerült őket letartóztatni. A cigányok a bezdnai műnton 2 asszonyt és egy 13 éves fiútól erő- szakkal el akarta venni az ételmeit, amit a földeken dolgozó hozzátartozóinak vittek. A zsandárok meglepték őket és erre kerekedtek oldottak. A Dunához érve, annak mellékágyába ugrottak és uszással akartak elmenekülni, a zsandárok azonban utóérték őket és bilincsekbe verve bekisérték a zombori kir. ügyészség fogházába.

Felelős szerkesztő:
Dr. BALOGHY ERNŐ,
köz- és váltó-ügyvéd.
Laptulajdonos és kiadó:
BITTERMANN ANDOR.

HIRDETÉSEK.

A zombori m. kir. pénzügyigazgatóságtól.

92324. szám.

I. 1900.

Haszonbérbeadási versenytárgyalási hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszteriumnak folyó évi augusztus hó 16-án kelt 63,326-ik számú magas rendelete folytán ezennel közhírré tételik, miszerint a **zsabiai tiszai révvámjog** és az ahhoz tartozó épület s telek, **folyó évi szeptember hó 20-án (huszadikán) délelőtt 9 órakor**, Zomborban, a kir. pénzügyigazgatóság helyiségében (I. emelet, I. ügyosztály) tartandó árverés alkalmával a legmagasabb ajánlatot tevő versenyzőnek három évre, vagyis **1900. évi október hó 1-től 1903. évi szeptember hó 30-ig, haszonbérbe fog adatni.**

Kiküldési ár egy évre 2200 korona.

Leteendő bánatpénz 220 korona.

Az árverés írásbeli zárt ajánlatok és utána szóbeli ajánlatokkal is fog megtartatni.

Szóbeli árverezők a 220 korona bánatpénzt az árverés megkezdése előtt tartoznak lefizetni, — írásbeli ajánlatot tevők pedig a bánatpénzt 1 koronás bélyeggel ellátott írásbeli ajánlatukhoz mellékelik s eme ajánlatokat szintén az árverés megkezdéseig, illetve szeptember 20-án reggeli 9 óráig lepecsételve a kir. pénzügyigazgatóságnál (I. ügyosztály) nyújthatják be.

Az írásbeli zárt ajánlatokban a megajánlott összeg számokkal és betűkkel világosan kiírandó és kijelentendő, hogy ajánlattevő az árverési és szerződési feltételeket ismeri s magát azoknak aláveti.

A részletes feltételeket tartalmazó szerződési minta Zsablya község községkormányánál, a titeli, ó-becsei, új-vidéki kir. adóhivataloknál és a kir. pénzügyigazgatóságnál is megtekinthetők.

Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Zombor, 1900. évi szeptember hó 1-én.

Györfly Géza s. k.,

kir. tanácsos, pénzügyigazgató.

2-1

Pályázati hirdetmény.

Sztanisicson (Bácsmegeye) a r. kath. népiskolában egy új tanítói állás szerveztetvén, arra **szeptember hó 15-éig** pályázat hirdetetik. Ezen állás javadalma- zása 834 korona törzsfizetés és 140 korona lakásdíj. Pályázhatnak magyar és német nyelvben teljesen jártas okleveles férfi- és nő-tanítók. A kellőleg felszerelt folya- modványok a sztanisicsoni r. kath. iskolaszékre címezve ft. Mészner István apát-esperes urhoz Bezdnába (Bács- megeye) küldendők.

7722. szám.

1900.

Végzés.

Miután a folyó évi 7722. sz. alatt kelt végzéssel kitézött szavazási határnap 1900. évi augusztus hó 18-án Ófelsége apostoli királyunk szilvesternapjára esik, mely határnapon ennek tünneti jellegénél fogva bírói határ- napok meg nem tartatnak, ezen okból a folyó évi augusztus hó 18-ika helyett szavazási határnap **1900. évi szeptember hó 22-ik napjának délelőtti 9 órája** kitézettek.

Felhívatik Mosorin község elöljárósága, hogy ugy- a kitézött határnap beszüntetését, mint az újabb határ- napot kellőleg közhírré tegye azzal, hogy a folyó évi 7722. sz. a. kelt végzésnek egyéb rendelkezései teljes hatályukban, ép ugy a folyó évi augusztus 17-ére ki- tűzött pertári tárgyalási határnap fentartatnak.

Kelt Újvidéken, 1900. augusztus hó 9-én.

Radányi s. k.,

kir. ítélőtáblai bíró.

940. szám.

1900.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti keresk. és váltótörvényszék 1899. évi 120948. számú végzése következtében dr. Schnitzer Jakab bu- dapesti ügyvéd által képviselt Seifert Henrik és fiai cég javára Mangliár Endre és neje zombori lakosok ellen 293 korona és járuléai kielégít 1899. évi no- vember hó 21-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján felülfoglalt és 1110 kor. 60 fillérre becsült kö- vetkező ingóságok u. m.: butorneműk és egyéb házi eszközök nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a zombori tek. kir. járásbíróság 1899. évi V. 2458/2. számú végzése folytán 293 korona tőkekövetelés, ennek 1899. évi július hó 1-ső napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 64 kor. 40 fillérben bíróilag megállapított költségek erejéig Zombor- ban alperesek lakásán leendő eszközökre **1900. évi szeptember hó 7-ik napjának délelőtti 10 órája** határ- időt kitézettek és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingo- ságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Zomborban, 1900. évi augusztus hó 27-én.

Cservenka Lajos,

kir. bir. végrehajtó.

ÜZLETMEGNYITÁS.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy városunkban **Kossuth Lajos-utca (Sztójkovits-féle házban)** a modern kor igényeinek megfelelően **dúsan felszerelt kalap- és úri-divatáru üzletet** nyitottam.

Üzletemet a nagyérdemű közönség figyelmébe és pártfogásába ajánlom.
Zombor, 1900. augusztus hó.

Engusz József,
úri divatáru kereskedő.

Birtokeladási hirdetés.

A gróf Teleki Józsefné szül. Szaszy Julia urnó tulajdonát képező s a szabadkai határban levő ugynevezett „Vermes“-féle föld vagy „Burkus-szállás“ 199 hold ^{899/1900} □ 61 kiterjedéssel (melyből 196 h. ^{299/1900} □ 61 szántó, 3 h. ^{699/1900} □ 61 kaszáló) a rajta levő kis tanyával együtt **1900. évi szeptember hó 8-án délután 3 órakor** a helyszínen; továbbá a szabadkai határban a Sebesics-dűlőben levő ugynevezett „Szepi-szállás“ 56 hold ^{1319/1900} □ 61 kiterjedéssel (melyből 55 h. ^{1319/1900} □ 61 szántó, 1400 □ 61 kaszáló) a rajta levő kis tanyával együtt **1900. évi szeptember hó 9-ik napján délután 3 órakor** a helyszínen; végül a keletkai határban levő ugynevezett „Paszterkó“-féle 15 hold ^{1409/1900} □ 61 szántóföld **1900. évi szeptember hó 16-án délután 3 órakor** a helyszínen önkéntes magán árverésen egészben, vagy amennyiben a vevők igényeinek inkább megfelel, a „Vermes“-féle föld vagy „Burkus-szállás“ 5 láncos parcellákra felosztott kisebb részletekben is, örök áron el fog adni.

Vevő köteles a szerződésnek általa történt aláírásakor a vételár 10% át foglalóul lefizetni, 40%-át pedig, vagyis a foglalóval együtt a vételár felet, közös egyetértéssel megállapítandó határidőben, de legkésőbb félév alatt megfizetni.

A vételár másik fele a vevő tetszése szerint vagy ugyancsak közösen megállapítandó határidőben készpénzben fizetendő vagy törleszhető a tulajdonos grófné által egy előkelő budapesti pénzintézetnél a vevő részére kieszközölnököz kölesönnel, amikor az ingatlan vagy annak parcellákba felosztott részei minden más tehertől mentesen a vevő nevére telegkönyvileg át fog iratni.

Az átírással és az esetleges kölesön felvétellel felmerülő költségeket a telegkönyvi átírás után vevő fizeti. Vevő a szerződésben megállapítandó külön feltételek mellett azonnal birtokba lép.

Venni szándékozók a vételre nézve a fent kitett határidő előtt is értekezhetnek Csikerián: **Makkay László** ispán ural, Budapesten pedig velem, alulírt megbízottal.

Budapest, 1900. évi augusztus hó 20-án.

Dr. Dobosffy Ferenc,
ügyvéd,
Budapest, IV. Ferenc József rakpart 12. szám.

2—1 Budapest, IV. Ferenc József rakpart 12. szám.

3370. szám.
k. u. 1900.

Arlejtési hirdetés.

A zombori királyi ügyészség által közbíró tétetik, hogy a felügyelete alatt álló zombori kir. törvényszéki fogházban elhelyezett letartóztatottak 1901. évi, esetleg 1901—1903. évi élelmezésének, úgy az apatini, kulai és hódásági kir. járásbírósi fogházakban elhelyezett letartóztatottak 1901. évi, esetleg 1901—1903. évi élelmezésének együttes biztosítására **1900 évi szeptember hó 14-én délelőtt 9 órakor** a zombori királyi ügyészség hivatalos helyiségében zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött árlejtést tartatik.

Bánatpénz 2000 korona.

Kikiáltási ár egy főtt étadagra 19 fillér, 56 deka-gramm kenyérré 10 fillér, együtt 29 fillér.

Az árlejtési feltételek a hivatalos órák alatt a zombori kir. ügyészségnél megtekinthetők.

Felhívotnak vállalkozni óhajtok, hogy szabályszerűen felszerelt, bélyegzett és bánatpénzzel vagy megfelelő értékű állami értékpapirokkal, vagy szintén megfelelő értékű, az állam által kamatbiztosított értékpapirokkal ellátott zárt írásbeli ajánlatokat 1900. évi szeptember hó 14-én délelőtt 9 óráig a zombori királyi ügyészségnél nyújtsák be, illetve a szóbeli árlejtésnél személyesen vagy meghatalmazottjaik által képviselve jelenjenek meg.

Zombor, 1900. évi augusztus hó 28-án.

K e r e k e s,
kir. ügyész.

3—1

Keresek Bács-Bodrogh vármegyében 50—60 ezer korona értékű **gyógyszertárt** megvételre. Ajánlatok e lap kiadóhivatalába intézendők **J. P.** alatt.

3—1

1625. szám.
kig. 1900.

Arlejtési hirdetés.

Turia község alulírott elöljárósága részéről ezennel közbíró tétetik, miszerint a turiai ferenc-csatornai hidon levő vaskomp kicserélése szempontjából egy új fakomp elkészítésének biztosítása céljából Turia községbázanál **folyó évi szeptember hó 11-ik napján délután 2 órakor** nyilvános árlejtés fog megtartatni, amelyről az árlejtési szándékozók ezennel értesítettek.

A költségvetésileg előirányzott összeg 3017 korona 60 fillér.

A költségvetés és az árlejtési feltételek Turia község jegyzői irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt Turian, 1900. évi augusztus hó 30-án.

Az elöljáróság.

3285. szám.
1900.

Hirdetés.

A földmivelügyi m. kir. miniszter ur 1900. évi augusztus hó 25-én kelt 66893 IV/1—1900. számú rendeletével az adai m. kir. földmivesséskolánál a tanulói és cselédlakás kibővítését, egy borszin és egy gépszin újbóli építését összesen 11441 kor. 76 fl. erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok kivételének biztosítása céljából az **1900. évi szeptember hó 12-ik napjának délelőtti 10 órájára** a zombori m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhívotnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlatokat a kitűzött nap d. e. 9 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlatokhoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bánatpénz vagy a bánatpénznek az állampénztárnál (adóhivatalok, vámbivatalok, sóhivatalok stb.) történt letételeit igazoló pénztári nyugta csatolandó.

A szobán forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban napokint megtekinthetők.

Kelt Zomborban, 1900. évi augusztus hó 30-án.

M. kir. államépítészeti hivatal.

KEIL-LAKK

(Glasur)

legkínáltabb mázó-szer puh. padló számára.
1 nagy palack ára 2 kor. 70 fillér. — 1 kis palack ára 1 kor. 36 fillér.

Viasz-kenőcs Arany-fényezés

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára. 1 köcsög ára 1 kor. 20 fillér.

Fehér „Glasur“-fényezés

legjobb szer mosó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. újonmani befestésére.
1 kis doboz ára 90 fillér. — 1 nagy doboz ára 1 kor. 50 fillér.

Mindenkor kaphatók: 8—4

Weidinger S. és Zs. cégnél Zomborban.

854. szám.
kig. 1900.

Pályázati hirdetés.

Járasomhoz tartozó Gyurgyevő községben leköszönés folytán megüresült és a készítői teendővel egybekötött végrehajtói állásra ezennel pályázatot nyitok. Ezen állás évi javadalmazása 400 korona készpénz fizetésből és az összes befolyandó végrehajtási illetékekből áll.

Megjegyzem, hogy a megválasztandó köteles leendő egyéb irodai teendőket is végezni.

Felhívom pályázni óhajtokat, hogy kellően felszerelt kérvényeiket hozzám **1900. évi szeptember hó 15-éig** nyújtsák be.

Zsablyán, 1900. évi augusztus hó 29-én.

N i k o l i t s,
főszolgabíró.

2—1

Hirdetés.

Alulírott egy a közigazgatási ügyekben jártas egyén 10 hónapra azonnal alkalmazást nyerhet. Napidija 2 korona és kellő alkalmazhatóság esetén némi mellékjövedelem. Kellőleg okmányolt ajánlatok mielőbb hozzám küldendők.

Bács-Petrovoszellő, 1900. augusztus 29-én.

Dr. Sztárcsevits Jenő,
községi jegyző.

2—1

Zombor, Bittermann Nándor és fia könyv- és könyvnyomdájából.

Szülők figyelmébe!

Az iskola-idény beáltával ajánlom a t. szülők figyelmébe **dús választékú raktáramat** u. m.: **fiú ingek, gallérok, kézelők, nyakkendők, zsebkenedők, harisnyák, kalapok stb.**

Legolcsóbb szabott árak!

Tisztelettel
Engel Mór.

3—3

Kiadó lakház.

Az Orgona-utcában levő 656. számú magán lakóház, amely 4 szoba és a hozzá való mellékhelyiségek és kertből áll, **1900. évi november hó 1-től kiadó.**

Bővebb értesítés **Butkovits József** vendéglőjében és **Metz József** fűszerkereskedésében nyerhető.

4—2

Ifj. HEINDLHOFER RÓBERT

márvány-, mozaik- és cementárk gyári raktára
ZOMBORBAN.

Elvállalok: beton csatornázást, nedves falak szárazváratását, gránit terraszot, földalatti csatornák készítését stb.

Előállítások: azókokutakat, fűrdőkádákat, vizientők és pisécirókat portlandi cementből.

Raktár mindennemű mű-cementlapok, mozaik- és gránitlapokból, konyhák, folyosók és templom munkálatok részére.

Kérem: a metlachi-lapok, kőgyógy-csővek, márvány, elezgetelőanyag, kátrányelemek, portlandi cement és hidraulikus méz ragasztó és kőcsejnyben.

Csavarnak Mihály urat a munkák felvételével és az üzlet vezetésével bízom meg.
Költségvetések és árjegyzékek ingyen küldetnek meg.

4—10

Házvezetőnőnek,

kulcsárné vagy társalkodónőnek ajánlkozok egy sorsüldözött középkori, egészséges, intelligens, övadékképes — hivatalnok férjével külön élő — a háztartásban kellő jártassággal bíró, tapasztalt, tiszta és erélyes úri nő idősebb házaspárhoz, magános urnóhoz vagy idősebb urhoz. Beszél magyarul, németül és szerbül; jól zongorázik. Szíves ajánlatok „**Bácskai asszony 1863**“ cím alatt **Zomborba, poste restante** kéretnek.

3—1

2863. szám.
1900.

Arverési hirdetés.

Az alulírott m. kir. erdőhivatal részéről ezennel közbíró tétetik, hogy az ugynevezett baracska Illimáni erdőrezsben 162 1/2 kat. holdon felesmivelés után termelt és a megosztás után válogatás nélkül a kincstárnak jutott megosztott csöves kukorica megmázálva és a fosztóhelyen átadva a legtöbbet ígérőnek tulsuly adás nélkül **f. évi szeptember hó 24-én délelőtti 9 órakor a baracska erdői lakban** nyilvános árverés útján eladatni fog.

Apatinban, 1900. évi augusztus hó 31-én.

M. kir. erdőhivatal.